

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри

підприємництва і торгівлі

Протокол № 19 від «20» червня 2017

Зав. кафедри

_____ О.Є.Бавико

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ПІДПРИЄМНИЦТВО І БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ В ГОТЕЛЬНО-
РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ»

+

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник:

Роженко О.В., старший викладач кафедри
підприємництва і торгівлі

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова / вибіркова дисципліна	Обов'язкова дисципліна
Семестр	8
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	3
Лекції, годин	30
Практичні/ семінарські, годин	30
Лабораторні, годин	
Самостійна робота, годин	90
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	5
самостійної роботи студента	6
Вид контролю	екзамен

2. Мета та завдання дисципліни

Мета - формування у студентів спеціальних теоретичних та практичних навичок з основ підприємництва та бізнес-планування

Завдання - засвоєння студентами знань з логіки підприємницької діяльності, визначити джерела формування нових ідей для прийняття обґрунтованого рішення, вміння визначити найбільш раціональні організаційні форми для свого підприємства, приймати нестандартні рішення для його ефективного розвитку; висвітлення теоретичних основ та методології планування в готельно-ресторанній справі; з'ясування сутності, цілей, загальної методології розробки, структури бізнес-плану

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	У тому числі			
		л	п/с	лаб	срс
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Організація підприємницької діяльності в готельно-ресторанному бізнесі					
Тема 1. Підприємництво – як характерна риса економічного розвитку суспільства	10	2	2		6
Тема 2. Формування підприємницьких структур	10	2	2		6
Тема 3. Форми підприємницької діяльності	10	2	2		6
Разом за змістовим модулем 1	30	6	6		18
Змістовий модуль 2. Теоретичні основи та методологія планування в готельно-ресторанній справі					
Тема 4. Сутність, принципи та методи планування діяльності підприємства	11	3	2		6
Тема 5. Планування виробництва і реалізації продукції	18	3	4		11
Тема 6. Планування матеріально-технічного забезпечення	17	3	4		10
Тема 7. Планування чисельності робітників та витрат на оплату праці	18	3	4		11
Тема 8. Планування витрат виробництва і обігу в готельно-ресторанному бізнесі	17	3	4		10
Тема 9. Планування фінансово-економічних результатів в готельно-ресторанній справі	15	3	2		10
Разом за змістовим модулем 2	96	18	20		58
Змістовий модуль 3. Методологія бізнес-планування					
Тема 10. Бізнес-план у ринковій системі господарювання	12	3	2		7
Тема 11. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-план	12	3	2		7
Разом за змістовим модулем 3	24	6	4		14
Усього годин	150	30	30		90

4. Темі семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема заняття	Години
1	Семінар запитань і відповідь Джерела формування нових ідей. Вибір ідеї. Побудова карти ідей.	2
2	Семінар з виконанням практичних задач Класифікація підприємництва в готельно-ресторанному бізнесі	2
3	Семінар з виконанням практичних задач Процес вибору форм підприємництва в готельно-ресторанному бізнесі	2
4	Семінар запитань і відповідей Сутність, принципи та методи планування діяльності підприємства	2
5	Семінар з виконанням розрахункових задач Планування виробництва і реалізації продукції	4
6	Семінар з виконанням розрахункових задач Планування матеріально-технічного забезпечення	4
7	Семінар з виконанням розрахункових задач Планування чисельності робітників та витрат на оплату праці	4

8	Семінар з виконанням розрахункових задач Планування витрат виробництва і обігу в готельно-ресторанному бізнесі	4
9	Семінар з виконанням розрахункових задач Планування фінансово-економічних результатів в готельно-ресторанній справі	2
10	Семінар запитань і відповідей Бізнес-план у ринковій системі господарювання	2
11	Семінар – розгорнута бесіда Презентація створеної власної справи	2

5. Індивідуальні завдання

1. Огляд періодичної і монографічної наукової літератури.
2. Підготовка рефератів, доповідей за обраною темою.
3. Добір статистичної інформації та складання на її підставі таблиць та графіків.
4. Підготовка тез доповідей з метою виступу на університетських, всеукраїнських та міжнародних семінарах та конференціях.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Організація підприємницької діяльності			
Семінар запитань і відповідей Джерела формування нових ідей. Вибір ідей. Побудова карти ідей.	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: розвиток теорій підприємництва, комерційна інформація як особливий товар, кому слід займатися підприємницькою діяльністю, підприємець - головна фігура економічного процесу, особисті якості підприємця, права та обов'язки підприємців, сутність підприємницької ідеї та банку ідей, методи генерування нових ідей. Джерела [1, 2, 3, 5, 6, 9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар з виконанням практичних задач Класифікація підприємництва в готельно-ресторанному бізнесі	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: характеристика видів підприємництва за різними ознаками; підприємницький капітал способи його формування; зовнішнє та внутрішнє середовище господарювання підприємств, їх класифікація; технологія виробництва; засоби виробництва як форма використання обраної технології; підприємницький тип мислення та поведінки. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар з виконанням практичних задач Процес вибору форм підприємництва в готельно-ресторанному бізнесі	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: характеристика організаційно-правових та організаційно-економічних форм підприємництва; шляхи формування початкового капіталу. Джерело [1, 2, 4, 5, 9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Змістовий модуль 2. Теоретичні основи та методологія планування в готельно-ресторанній справі			
Семінар запитань і відповідей Сутність, принципи та методи планування діяльності підприємства	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: приналежність планування до сфери людської діяльності; характеристика понять план та планування; планування як розумовий процес; переваги та недоліки планування; чинники, що обмежують застосування планування в сучасних вітчизняних умовах; форма плану; змістова характеристика планування як орієнтованої на майбутнє діяльності з прийняття рішень; місце планування у структурованій за різновидами управлінській діяльності; основні принципи планування; методи планування; система дій; необхідних для виконання плану; фактори, що впливають на вибір форми планування; форма планування; класифікаційні ознаки та різновиди планів на підприємстві; комплекси (підсистеми) планування: генеральне, цільове, стратегічне, поточне; особливості та відмінні риси видів планування. Джерело [1, 2, 4, 5, 9].	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
		2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	
Семінар з виконанням розрахункових задач Планування виробництва і реалізації продукції	11	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: планування виробничої потужності в готельно-ресторанному бізнесі; визначення максимально можливого обсягу виробництва продукції; планування виробничої програми і товарообороту в готельно-ресторанній справі різними методами; характеристика виробничої програми і вихідних даних для її планування; структура виробничої програми підприємства. Джерело [1, 2, 4, 5, 9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар з виконанням розрахункових задач Планування матеріально-технічного забезпечення	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: розрахунок потреб у сировині, напівфабрикатах і товарах; методи планування поточних товарних запасів; планування матеріальних витрат (сировини, напівфабрикатів, товарів, палива, електроенергії, водопостачання); планування капітальних вкладень, розрахунок амортизації. Джерело [1, 2, 4, 5, 9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар з виконанням розрахункових задач Планування чисельності робітників та витрат на оплату праці	11	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: планування чисельності персоналу в готельно-ресторанній справі; розрахунок планової чисельності персоналу в готельно-ресторанній справі; планування фонду оплати праці; розробка плану з праці. Джерело [1, 2, 4, 5, 9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар з виконанням розрахункових задач Планування витрат виробництва і обігу в готельно-ресторанному бізнесі	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: планування витрат підприємств готельно-ресторанного бізнесу різними методами; калькуляція планової собівартості продукції за економічними елементами та статтями калькуляції. Джерело [1, 2, 4, 5, 9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар з виконанням розрахункових задач Планування фінансово-економічних результатів в готельно-ресторанній справі	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: сутність та формування планового фінансово-економічного результату діяльності підприємства різними методами; планування прибутковості підприємства; види рентабельності, їх розрахунки. Джерело [1, 2, 4, 5, 9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Змістовий модуль 3. Методологія бізнес-планування			

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Семинар запитань і відповідей Бізнес-план у ринковій системі господарювання	7	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: сутнісна характеристика бізнес-плану, цілі його розробки; загальна методологія розробки бізнес-плану; підготовча стадія розробки бізнес-плану: оцінка сприятливих зовнішніх можливостей і загроз для бізнесу, виявлення його сильних і слабких сторін на основі визначеної місії та сформульованих цілей його діяльності. Джерело [1, 2, 4, 5, 9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семинар – розгорнута бесіда Презентація створеної власної справи	7	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: структура бізнес-плану, логіка його розробки; вимоги до стилю написання та оформлення бізнес-плану; презентація бізнес-плану: її цілі і завдання, організація проведення, способи підвищення її ефективності. Джерело [1, 2, 4, 5, 9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей

7. Результати навчання

1	Усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя, дотримуватися принципів безперервного розвитку та постійного самовдосконалення; прагнути професійного зростання, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін
2	Демонструвати абстрактне мислення, застосовувати методології дослідження, виявляти, окреслювати та формалізувати проблеми; систематизувати й упорядковувати отриману інформацію; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на процеси та явища у світовому господарстві; формулювати висновки і розробляти рекомендації з метою адаптації до нової ситуації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища
3	Володіти навичками самоаналізу (самоменеджменту), бути критичним і самокритичним, розуміти детермінанти впливу на спілкування з представниками інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності та поваги до них
4	Застосовувати набуті знання, розуміти предметну область та професію на практиці, бути відкритим до застосування знань з урахуванням конкретних ситуацій
5	Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати результативність їх функціонування

8. Форми навчання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів, самостійно опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури)

9. Методи оцінювання

Письмовий екзамен.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: на протязі семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

Оцінювання протягом семестру

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Задачі, завдання, кейси тощо	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Сума балів
Модуль 1						
Змістовий модуль 1						
Тема1	2	2				4
Тема2	2	2				4
Тема3	2	2			2	6
Разом змістовий модуль 1	6	6			2	14
Змістовий модуль 2						
Тема4	2	2				4
Тема5	2	2				4
Тема6	2	2				4
Тема7	2	2				4
Тема8	2	2				4
Тема9	2	2			2	6
Разом змістовий модуль 2	12	12			2	26
Змістовий модуль 3						
Тема10	2	2				4
Тема11	2	2			2	6
Разом змістовий модуль 3	4	4			2	10
Усього модуль 1	22	22			6	50

Оцінювання студентів при проведенні екзамену з використанням комп'ютерної програми «TestXPro»

Оцінка на підсумковому контролі складається з двох елементів:

0-40 балів - теоретична частина (тестування);

0-10 балів – практична частина (розрахункове завдання).

Набрані бали за виконання теоретичної та практичної частин сумуються. Сума складає загальну кількість балів, отриманих за екзамен.

Теоретична частина екзамену включає тестові завдання (40 тестових завдань).

Оцінювання тестових завдань (40 тестових завдань по 1 балу) проводиться на основі інформації, яку надає комп'ютер за результатами тестування (кількість правильних відповідей). Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в один бал.

Загальне оцінювання теоретичної частини екзамену відбувається шляхом підбиття підсумку або сумування балів, які набрали студенти під час тестування.

Оцінювання результатів виконання практичної частини (1 розрахункове завдання на 10 балів) здійснюється відповідно до шкали оцінювання практичної частини.

Шкала оцінювання практичної частини

Сума балів	Критерії оцінювання
10	Завдання виконано у повному обсязі, відповідь обґрунтована, висновки і пропозиції аргументовані, розрахунки правильні, оформлення відповідає вимогам
7	Завдання виконано у повному обсязі, але допущено незначні неточності в розрахунках або оформленні, прийняті рішення недостатньо аргументовані
4	Завдання виконано не менше ніж на 70% при правильному оформленні або не менше ніж на 80%, якщо допущені незначні помилки в розрахунках чи оформленні
0-3	Завдання виконано менше ніж на 70%, допущені помилки в розрахунках чи оформленні, прийняте рішення не аргументовано

Оцінювання студентів при проведенні екзамену без використання комп'ютерної програми «TestXPro»

Оцінка на підсумковому контролі складається з двох елементів:

0-40 балів - теоретична частина (тестування);

0-10 балів – практична частина (розрахункове завдання).

Набрані бали за виконання теоретичної та практичної частин сумуються. Сума складає загальну кількість балів, отриманих за екзамен.

Теоретична частина екзамену включає тестові завдання (40 тестових завдань). Оцінювання тестових завдань (40 тестових завдань по 1 балу) проводиться на основі підрахунку кількості правильних тестів. Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в один бал.

Загальне оцінювання теоретичної частини екзамену відбувається шляхом підбиття підсумку або сумування балів, які набрали студенти під час тестування.

Оцінювання результатів виконання практичної частини (1 розрахункове завдання на 10 балів) здійснюється відповідно до шкали оцінювання практичної частини.

Шкала оцінювання практичної частини

Сума балів	Критерії оцінювання
10	Завдання виконано у повному обсязі, відповідь обґрунтована, висновки і пропозиції аргументовані, розрахунки правильні, оформлення відповідає вимогам
7	Завдання виконано у повному обсязі, але допущено незначні неточності в розрахунках або оформленні, прийняті рішення недостатньо аргументовані
4	Завдання виконано не менше ніж на 70% при правильному оформленні або не менше ніж на 80%, якщо допущені незначні помилки в розрахунках чи оформленні
0-3	Завдання виконано менше ніж на 70%, допущені помилки в розрахунках чи оформленні, прийняте рішення не аргументовано

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка

100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
59-30	FX	2, «незадовільно»
0-29	F	

11. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні вказівки з вивчення дисципліни.
3. Комплекти індивідуальних завдань.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Основна

- 1 Романенко Н.Г., Смирнов Е.М. «Підприємництво і бізнес-культура», навч. посіб.- Донецьк, 2011р.
- 2 Основи підприємництва: Навчальний посібник для студентів спеціальності 7.091711 «Технологія харчування» денної та заочної форм навчання / А. О. Аветисова, Н.С. Палій, Ю.Ю. Юрченко. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2007. – 167 с.
- 3 Планирование и контроль на предприятии : опорный конспект лекций, Фролова Л.В., Воскобоева Е.В., Лохман Н.В., 2013. - 275с.
- 4 Економіка підприємств різних типів: Навчальний посібник для студентів спеціальності 5.091711 „Технологія харчування” денної та заочної форми навчання / Аветисова А.О., Халімовська Т.С., Юрченко Ю.Ю. – До-нецьк: ДонНУЕТ, 2007. - 160 с.
- 5 Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування: Навч. посібник. — Вид. 2-ге, доп. / С. Ф. Покропивний, С. М. Со-боль, Г. О. Швиданенко, О. Г. Дерев'янку. — К.: КНЕУ, 2002. — 379 с.

Допоміжна

- 6 Підприємництво та бізнес-культура [Текст] : підручник / за ред. Л. О. Лігоненко. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. – 508 с
- 7 Іванюта С. М. Іванюта В. Ф. Підприємництво і бізнес-культура. Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 288 с.
- 8 Захарчин Г.М. «Основи підприємництва», навч. посіб.К.: «Знання», 2008 р.-437 с.
- 9 Пелих А.С. «Бизнес-план или как организовать собственный бизнес», М., 2000г

Інформаційні ресурси

- 10 Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV (із змінами та доповненнями)// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/436-15
- 11 Податковий кодекс України : від 02.12.2010 р. № 2755-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/2755-17
- 12 Про власність // Закон України від 07.02.1991 № 697-XII / zakon.rada.gov.ua/go/697-12
- 13 Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
- 14 7 Офіційний веб-сайт Європейський науковий фонд [Електронний ресурс] // Режим доступу: [<http://www.esf.org/>](http://www.esf.org/)
- 15 Экономическая теория on-line (электронная библиотека экономических журналов) [Электронный ресурс] // Режим доступа: <http://www.economictheory.narod.ru>